

Literatuur:

- ANON., 1971. Zeekool. *Natura* 68, p. 168.
ANON., 1972. Nogmaals zeekool. *Natura* 69, p. 36.
BEEFTINK, W. G., 1964. *Polygonum maritimum* in Nederland. *Gorteria* 2, p. 13-20.
EKLUND, O., 1931. *Crambe maritima* L. im Nordbaltischen Gebiet. *Memoranda societatis pro Fauna et Flora Fennica* 7, p. 41-51.
HEIMANS, J., 1937. De transportfactor in de plantengeographie. *Biologisch Jaarboek Dodonaea* 4, p. 180-199.
HEUKELS, H. - S. J. VAN OOSTSTROOM, 1970. *Flora van Nederland*, 16e druk. Groningen.
MAAREL, E. VAN DER, 1971. *Florastatistieken als bijdrage tot de evaluatie van natuurgebieden*.
MARKGRAF, F., 1962. *Cruciferae* in: G. Hegi, *Illustr. Flora von Mittel-Europa*, 2e Aufl., IV, 1, München.
MENNEMA, J., 1968a. De zeekool, een echte delta-plant. *Havennieuws*, p. 6.
MENNEMA, J., 1968b. Zeekool op Schouwen. *Sterna* 12, p. 5-6.
MENNEMA, J., 1971. *Atlas van de Nederlandse Flora*. *Vakblad voor Biologen* 51, p. 161-162.
MENNEMA, J., in voorb. *Atlas van de Nederlandse Flora*.
OOSTSTROOM, S. J. VAN, 1970. *Floristische notities* 80-85. *Gorteria* 5, p. 49-54.
OOSTSTROOM, S. J. VAN & J. MENNEMA, 1968. Overzicht der vondsten van *Crambe maritima* L. in Nederland. *Gorteria* 4, p. 2-5.
VISSER, A. DE, 1968. Over *Crambe maritima* L. in Nederland. *Gorteria* 4, p. 1-2.
VUYCK, L., 1901. *Prodromus Florae Batavae*, 2e ed., I, 1, 1901. Nijmegen.

Summary

Since 1960 *Crambe maritima* L. has been explosively expanding in numbers and area in the Netherlands (*Fig. 1 and 2*). There are probably two causative factors. The closure of the outlets to the sea in the south-westerly part of the Netherlands has increased the possibility of deposition of the water dispersed fruits from the Channel area. Secondly in 1968 for the first time in the Netherlands a fruiting plant was found suggesting the possibility of a considerably enlarged fruit 'pool' in the south-westerly basin of the Northsea.

The occurrence of *Crambe maritima* in the Netherlands provides a link between the separated West- and North-European areas of the species (*Fig. 3*).

A. van Frankenhuyzen

Op zoek naar de Thujamineermot (*Argyresthia thuiella* Pack.)

Vele lezers van 'Natura' zullen in hun tuin Thuja en/of Chamaecyparis hebben aangeplant. Voor hen is het de moeite waard, deze gewassen eens nauwkeurig te onderzoeken op het voorkomen van een aantasting door de Thujamineermot, die nog slechts op enkele plaatsen in Nederland is waargenomen, maar waarvan mag worden aangenomen dat het verspreidingsgebied groter is.

De aantasting kenmerkt zich door een verkleuring van de schubben als gevolg van de mineeraktiviteit van een kleine rups. Deze rups is in augustus uit het ei gekomen en bereikt pas in het volgende voorjaar het volgroeide stadium. De voorjaarsvreterij kan zo aanzienlijk zijn dat een haag praktisch kaal komt te staan. De aangetaste plantedelen vallen nl. in de voorzomer af.

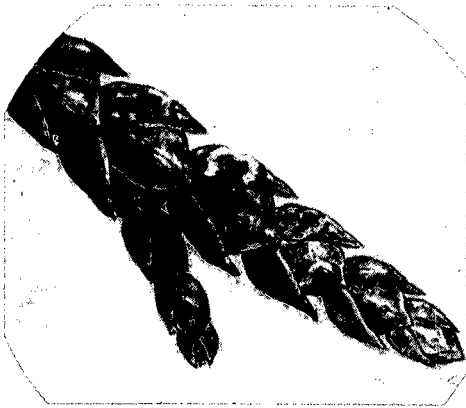
Het is dus van belang, thans op deze aantaster te letten.

Deze mineermotaantasting kan echter gemakkelijk aan de aandacht ontsnappen omdat gewoonlijk al veel verbruining in Thuja's voorkomt, die niets met insektenaantasting heeft te maken. Voorts begint elke calamiteit met een lichte, nauwelijks opvallende aantasting. Aangezien het beschadigingsbeeld thans reeds goed kenbaar is en gedurende de gehele winter is waar te nemen, is het mogelijk nú waarnemingen te doen.

Als u momenteel de uiteinden van de groene scheutjes onderzoekt, zult u misschien kleine geelbruine vlekken op de afzonderlijke schubben aantreffen; ook kunnen de topjes van de vertakkingen geheel bruin zijn. Als u dit plantedeel afplukt en

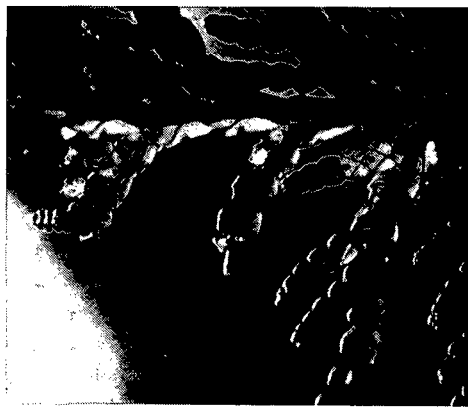
met tegenlicht bekijkt (loep gebruiken!), is in geval van een aantasting door de Thujamineermot een weinig doorzichtige mijn waar te nemen. U kunt dan duidelijk zien dat het bladweefsel tussen de beide opperhuiden is beschadigd. Bovendien zijn er

vele donkergekleurde uitwerpselen-korrels in de mijn te vinden. Als u de hierbij afgedrukte afbeeldingen raadpleegt, kunt u zich nauwelijks in het beschadigings-beeld vergissen.



Aantastingsbeeld in nazomer

Mocht iemand met behulp van deze beschrijving de aantasting aantreffen, dan zal ik bijzonder graag een paar takjes ontvangen. Deze kunnen, als brief in een enveloppe, aan mijn adres worden verzonden. Op deze manier hoop ik van deze soort een verspreidingskaart te kunnen maken. Het is nl. gebleken dat wij met een voor Neder-



Uiteindelijk beeld in voorjaar

land nieuw ontdekte soort te doen hebben, die voornamelijk uit N. Amerika bekend was.

In de afgelopen zomer is de levenswijze en het bestrijdingstijdstip van de Thujamineermot vastgesteld. Desgewenst kan ik u adviseren hoe u in 1973 nieuwe aantasting kunt voorkomen.

*Foto's van de schrijver,
de linker naar aquarel van A. Noordijk*

Adres van de schrijver:

Bloeiende bollen midden in de winter

De 40ste Westfriese flora in Bovenkarspel N.-H. vindt plaats van 19 t/m 25 febr. a.s. Het is een soort Keukenhof, maar dan natuurlijk in grote hallen. Open op 19 febr. van 14.00-22.00 uur, daarna van 9.00-22.00 uur, doch de laatste dag slechts tot 18.00 uur. U kunt er met de trein (lijn Hoorn-Enkhuizen) komen.

Boekbespreking

ZONDAGSGVOGEL door Bert Garthoff.

Uitg. Ploegsma, Amsterdam. Prijs f 12,90.

En zo fladderde ook in 1971 elke zondagochtend een 'vogel van de week' de luisterlucht in. Deze zin uit het 'Vooraf' van de schrijver is, naar ik aanneem, voldoende om de lezer in te lichten omtrent de inhoud van het boek dat de titel 'Zondagsvogel' draagt. Het zijn de teksten van de 52 vogelpraatjes die Bert Garthoff in 1971 hield in zijn wekelijks radioprogramma 'Weer of geen weer'. Deze uitgave is in uitvoering (en ook in prijs) gelijk aan 'Vogel van de week', de bundeling van de vogels van 1970, welk boek in de Natura-aflevering van juni 1971 werd besproken. Goed leesbare stukjes, houtgravures van Thomas Bewick (1753-1828) als illustraties, een vrijblijvende voorlichting over vogels, luidde toen mijn oordeel, dat ik hier graag herhaal.

Drs J. J. Frieswijk